

МАЛ, МАЛУША І ДОБРИНЯ МИКИТИЧ В ІСТОРІЇ І КУЛЬТУРІ ЖИТОМИРЩИНИ І УКРАЇНИ-РУСИ

З історією Житомирщини пов'язано багато видатних постатей. Це має велике значення для туристичної індустрії нашої області. І знання історії своєї Батьківщини робить суспільство більш свідомим.

Мал – це літописний князь союзу древлянських племен X ст., більш відомий тим, що вбив київського князя Ігоря Рюриковича. Яке ж це має значення? З Малом пов'язують заснування міста Малин на Житомирщині. Князь Мал був з доволі знатного роду. Про це говорять літописи, які донині зберігаються в Києво-Печерській лаврі. Є інформація, що самі древляни літописи ці не вели. Чому? Досі не відомо. Нестор вважав древлян диким народом, а сучасні історики сильно дивуються цьому факту і прагнуть знайти відповіді, як так сталося, що такий великий народ міг бути настільки байдужим до своєї історії.

Відомо, що не існує жодного письмового джерела древлянською мовою, і це дивно, адже племена дуже активно спілкувалися з волинянами, полянами та іншими своїми сусідами, які володіли писемністю і донесли до наших днів деяку інформацію про древлян. Згідно з цими свідченнями, князь Мал є прямим нащадком Кия, обраного на князювання в Києві. Кия було обрано радою старійшин.

Варто відзначити, що, судячи з відомих матеріалів, древляни відрізнялися надзвичайною силою і здоров'ям. А їхні князі були дуже високими і фізично міцними людьми, вони поодиночки ходили на ведмедя і могли перемогти його голими руками. Прапрадід Мала князь Воїн активно засновував фортеці і ратував за об'єднання свого народу. А дід по імені Яртур став практично вихователем свого онука, бо батько Мала загинув до його народження ще на полюванні.

Про матір та батька древлянського князя практично нічого не відомо, єдине уточнення літописців стосувалося походження матері князя Мала. Вона була дочкою Яртура, тому юний князь змалку виховувався своїм дідом у традиціях свого народу.

Щоб знайти дату народження древлянського князя, історикам довелося серйозно потрудитися. Вважається, що Мал народився у 890 році. Ім'я дав онукові Яртур, і, за однією з версій, він був так названий за те, що народився маленьким, але дуже міцним.

Ще однією відомою постаттю Житомирщини є Малуша. Це наложниця князя Святослава, також мати Великого князя Київського Володимира Святославича, сестра воєводи Добрині, про якого мова піде далі. Дочка Малка Любечанина. Ключниця княгині Ольги.

Ім'я її батька нам наразі відоме завдяки «Повісті временних літ» – першого давньоруського документу, який повідомляє нам, що Малуша, ключниця княгині Ольги, була сестрою Добрині, «батько ж їм був Малк Любечанин».

До речі, існує дуже багато версій про походження Малуші, і в різних матеріалах ми можемо знайти велику кількість легенд.

Звісно, неможливо не згадати про Добриню Микитича. Це популярний і всім відомий персонаж багатьох казок та мультсеріалів, але мало кому відомо, що насправді Добриня Микитович був вихідцем з Житомирської області. Один з героїв народного епосу, легендарний богатир часів Київської Русі. Разом з Іллею Муромцем та Олешком Поповичем він оберігав рідну землю від ворогів, які постійно здійснювали навали на Київську Русь. Прототипом билинного богатиря вважається воєвода Володимира I Святославича Добриня Микитич.

Добриня часто зображується богатирем на службі при князеві Володимирі. Билини нерідко говорять про його довгу придворну службу, в якій він проявляє свою природну кмітливість. Часто князь дає йому доручення: зібрати та перевезти данину, виручити княжу племінницю. Часто і сам Добриня викликається виконувати доручення, від яких відмовляються інші богатирі. Добриня – найближчий до князя і його родини богатир, що виконував їх особисті доручення та відрізнявся не лише хоробрістю, але й дипломатичними здібностями.

У Коростені встановлено пам'ятник герою нашої області. Це є дуже важливою пам'яткою з історії Житомирської області. Пам'ятник Добрині Микитовичу відкрито в 2012 році, до 1307-річчя міста. Також неподалік, у Древланському парку, знаходяться пам'ятники Малу (2005) та Малуші (2010). Скульптор всіх пам'ятників – І. С. Зарічний.

Такі пам'ятки та факти з історії Київської Русі мають дуже велике значення для туризму. Ми можемо пройтися містами, по яких ступала нога відомих героїв та особистостей, про яких зараз знає велика кількість людей. Це наша історія, і я вважаю, що туризм містами проживання князів та богатирів на Житомирщині допоможе людям краще пізнати свою історію та розвинути кругозір.